

Christopher A. Bagley, Susan Madrid, Padam Simkhada, Kathleen King, Loretta Young

Možnost izbire: študija primera s Filipinov

»Na Filipinih sta 2 % najstnic in mladih žensk izpostavljena spolnemu izkoriščanju. Zaradi revščine in slabe ekonomske situacije je spolno izkoriščanje tisto, ki prinaša visok zaslužek. Zgodnje raziskave iz 90. let opisujejo življenjske okoliščine mladostnic, ki so se zaradi hude revščine preselile v glavno mesto z namenom služenja denarja s prostitucijo, da so družinam iz ruralnih območij omogočile preživetje. Novejše raziskave (2014) kažejo, da so se razmere mladostnic, ki so spolno izkoriščene, še poslabšale. Na podlagi opravljene raziskave so raziskovalci ponudili štipendijo kanadske dobrodelne organizacije 84 dekletom, da prenehajo s prostitucijo ter se vrnejo nazaj v šolo. Rezultati po 18 letih so pokazali, da se je v običajno življenje vrnilo vsaj 61 deklet (73 %), ki so jih uspeli izslediti. Ta študija primera je pomemben prikaz dobre prakse.«

Na Filipinih živi več kot 100 milijonov ljudi, klima je tropska, vlažna, vroča in deževna. Od 2. svetovne vojne do 90. letih je bila na območju Filipinov prisotna ameriška vojska, kar je tudi vplivalo na razvoj spolne industrije, ki jo obvladujejo moški iz Severne Amerike, Evrope, Avstralije in Japonske. Na otoku Luzon, ki leži na severu in kjer je bila raziskava izvedena, je zaznati močan vpliv rimskokatoliške kulture.

Na Filipinih vlada huda revščina, ki vpliva na življenje vsaj četrtine prebivalstva. 10 milijonov Filipincev dela v tujini – tipično so moški zaposleni v gradbeništvu in ladijskem prometu, ženske pa delajo kot gospodinjske pomočnice ali medicinske sestre.

Zasluzki prekomorskih delavcev prispevajo približno 10 % celotnega nacionalnega prihodka. V letu 2016 je BDP na posameznika znašal 2.640 \$, vendar pa obstaja velika stopnja neenakosti pri razporeditvi le-tega. Četrtnina prebivalstva trpi kronično, močno revščino, saj dohodki znašajo manj kot 1.500 \$ letno. To pomeni, da 26 milijonov ljudi živi v revščini, medtem ko 12 milijonov nima ustrezne prehrane in strehe nad glavo. 8 milijonov prebivalcev živi na robu lakote. Filipini so najrevnejša država v JV Aziji, skupaj z Mjanmarom. Najpomembnejši viri prihodkov so proizvodnja, električna oprema, prihodki prekomorskih delavcev, tuja pomoč in zaslužek, ki ga pustijo turisti, ki pridejo z namenom koriščenja spolnih storitev. Če bi gospodarska rast vodila v ustrezno smer (zagotovitev osnovnega prihodka), potem prihodek spolnega turizma ne bi bil potreben.

Različni podatki kažejo na to, da je med 500.000 in 800.000 Filipink spolno izkoriščenih, kar predstavlja več kot 2 % vseh žensk, starih od 15 do 39. Država se sooča z izzivi, kako oblikovati ustrezne politike, ki zadevajo spolno izkoriščanje deklic in žensk. Trenutne zakonske reforme nalagajo hude kazni za trgovanje z ljudmi in izkoriščanje mladoletnikov, za izkoriščanje odraslih v prostituciji pa so kazni milejše.

Obrazi revščine na Filipinih

V Manili, ki velja za najbolj uspešno mesto na Filipinih, se revščino hitro opazi – otroci, ki spijo na ulici in beračijo, pobirajo stvari na odpadkih in se ponujajo za seks. Blagostanje teh otrok in mladostnikov je glavna skrb mnogih prostovoljskih organizacij. Ena teh organizacij je rimskokatoliška s sedežem v Parizu. Pomoči potrebnim otrokom nudijo prehrano, zdravstvene storitve, zatočišče in izobraževalne programe v petnajstih centrih. Letno pomagajo tudi več kot 4.000 družinam, ki živijo v hudi revščini. Omenjena organizacija deluje s pomočjo mednarodnih sredstev, a je le-teh še vedno premalo, da bi zmanjšali revščino in zaščitili otroke ter mladostnike pred zlorabami.

Spolno izkoriščanje

Vedno več mladih deklet je siljenih v spolne odnose brez kondomov. Mnogo deklet so v izkoriščanje pridobili z lažnimi obljubami o zaposlitvi. Med žrtvami je tudi veliko dečkov in moških, a področje še ni dobro raziskano. Prodaja otrok v spolno suženjstvo odraža tradicijo patriarhalnosti, ki je značilna za več delov Azije. Raziskave kažejo, da je vsaj tretjina oseb, ki so izkoriščene, mlajših od 18 let in nimajo pravice do spolnih odnosov z zaščito. Ena bolj pozitivnih ugotovitev se nanaša na odrasle žrtve spolnega izkoriščanja, ki so pridobile moč in vpliv glede delovnih pogojev in tudi vztrajajo pri uporabi kondomov.

Raziskava, v kateri so primerjali okoliščine spolnega izkoriščanja najstnikov v Calgaryju v Kanadi s situacijo v Manili, kaže, da je revščina tista, in ne pretekla zloraba, ki vodi v izkoriščanje deklet iz ruralnih območij. Starši pogosto vedo, s čim se ukvarjajo njihove hčere in to sprejmejo, ker je to pogosto edini prihodek družine. V bordelih, kjer dekleta živijo in delajo, ima glavno vlogo ženska (»Mama-San«), ki skrbi za dobrobit deklet in nadzoruje, pri kateri starosti lahko postanejo spolno aktivne za plačilo. Pri 81 intervjuvanih dekletih je bila ta povprečna starost 14,8 let. Pred to starostjo pa mlajša dekleta plešejo v skupini, imenovani »device«.

Dekleta iz Manile imajo potem povprečno devet strank na teden, kar je relativno nizka številka v primerjavi z njihovimi vrstnicami iz Kanade, ki morajo zadovoljiti več kot petdeset strank v enem tednu. Mama-Sans nadzorujejo število strank, saj dekleta »ščitijo« pred škodljivim vplivom pogostih spolnih odnosov. Stranka za spolno storitev plača 25 \$, od tega dobi dekle 5 \$ in nekaj napitnine, kar v enem tednu znesse dovolj, da pošlje zaslužek svoji družini.

Pomoč dekletom s štipendiranjem izobraževanja

Nune, ki so v 90. letih aktivno nudile pomoč dekletom na ulicah, so redno preverjale, če zvodnice z dekleti lepo ravnaajo, odvrčale dekleta od drog in alkohola ter skrbele za redno obiskovanje nedeljskih maš. To neformalno mrežo socialnega varstva in nadzora so posredno podpirale tudi policija ter zdravstvene in socialne službe.

Namen štipendiranja je bilo spodbuditi dekleta, ki so spolno izkoriščena, da se vrnejo domov, se ponovno vpišejo v šolo in nadaljujejo z izobraževanjem. Dodali so tudi nekaj sredstev za podporo njihovim družinam. Štipendije niso bile velike – tekom 5 let so dobile približno 3.000 \$. Glede na lokalne razmere naj bi skupna vsota zagotovila 84 dekletom pridobitev srednješolske izobrazbe in ustreznih delovnih kompetenc. Dekleta so izbirale nune in so dale prednost predvsem dekletom, ki so imela dober značaj, so bile v prostituciji relativno kratek čas, prav tako so vztrajale, da vključena dekleta nimajo težav z drogo in alkoholom. Štipendirana dekleta so ostala v tesnem stiku z nunami, ki so jim nudile ustrezno podporo.

Diplomantke programa, ki so pridobile izobrazbo s področij zdravstva, socialnega dela in izobraževanja, so sodelovale tudi kot asistentke evalvacije programa. Rezultati kažejo, da je 61 deklet od 84 doseglo odlične rezultate ter zaključilo srednjo šolo, 10 deklet je pridobilo univerzitetno izobrazbo in nobena se ni vrnila v prostitucijo.

Raziskovalci so seveda upali na stoddostno uspešnost, zato je pomembno ugotoviti, kaj se je zgodilo s preostalimi 23 dekleti. Ena od njih je umrla zaradi neznanega razloga, 5 jih je zapustilo državo (točnih podatkov, kaj delajo, ni), 3 niso mogli izslediti, 14 pa se jih je vrnilo v prostitucijo. Razlogi za vrnitev v izkoriščevalske odnose tičijo v ekstremni revščini in bolezni družinskih članov, ki pa jih znesek štipendije ni uspel pokriti.

Zaključki

Rezultati socialnega eksperimenta kažejo, da v primeru, ko so na voljo ustrezna finančna sredstva in podpora, večina mladostnikov, ki je izpostavljenih izkoriščanju, sprejme pomoč in se uspe vrniti v običajno življenje. Vsaj tako se je zgodilo na Filipinih. V kolikor bi ta model želeli uporabiti v primerljivih situacijah v Kanadi, kjer so dekleta že predhodno žrtve dolgoletnih zlorab in zanemarjanja še pred spolnim izkoriščanjem in kasneje travmi samega izkoriščanja, bi potrebovali še več sredstev. Kjer pa sredstva so, je to pomembno področje za nadaljnje raziskovanje.¹

Na Filipinih in tudi v Bangladešu bi bilo potrebno zagotoviti osnoven prihodek, ki bi ženske zaščitil pred revščino. V Indiji, kjer so uvedli osnovni prihodek, so ženske zaključile izobraževanje, ustvarile kariero in sledile svojim ciljem, se kasneje poročile, načrtovale nosečnost in poiskale ustrezno zaposlitev. Za globalni razvoj je ključna zagotovitev univerzalnega prihodka, ki bi ženskam in moškim v državah razvoja omogočil dostojanstvo in svobodo. Indija je dober primer, ki kaže, da nobena država ni tako revna, da ne bi mogla tega zagotoviti.

Vsaka država prepoveduje spolno izkoriščanje mladoletnih oseb (večinoma tistih, ki so mlajši od 16 let). V državah razvoja (npr. v Bangladešu, Pakistanu, Filipinih ...) pa so zakoni redko uresničeni in je izkoriščanje mladoletnikov tolerirano s strani podkupljenih policistov in uradnikov, ki služijo visoke vsote z vzdrževanjem odnosov izkoriščanja. Kljub temu se zdi raziskovalcem pomembno, da izkoriščene odrasle osebe, skrbijo za ustrezne delovne pogoje in skušajo mladoletnim osebam preprečiti vstop v svet spolnega izkoriščanja. Rešitev problema spolnega izkoriščanja pa je v resnici ekonomska, ravno zato si prizadevajo za uveljavitev osnovnega prihodka za vse.

Prevedeno in povzeto po Bagley A. Christopher, Madrid, Susan, Simkhada, Padam, King, Kathleen, Young, Loretta (2017). Adolescent Girls Offered Alternatives to Commercial Sexual Exploitation: A Case Study from the Philippines. *Dignity: A Journal on Sexual Exploitation and Violence*: Vol. 2: Issue 2; Article 8. Dostopno na <https://digitalcommons.uri.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1054&context=dignity> (16. 3. 2020).

---

¹ Potrebno je upoštevati celoten kontekst in razmere v posameznih državah.